

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z wniosku D. G.

z udziałem T. G., M. G., G. G., Gminy[...] , Gminy[...]1, Skarbu Państwa - Starosty [...]

o ustanowienie drogi koniecznej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 października 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestników T. G., G. G. od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 27 sierpnia 2021 r., sygn. akt XXVII Ca 1523/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od skarżących na rzecz wnioskodawczyni i uczestnika postępowania M. G. kwotę 240,- (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestników postępowania T. G. i G. G. od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z 27 sierpnia 2021 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżących w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytania: 1) czy można ustanowić służebność drogi koniecznej dla nieruchomości władnącej z pominięciem nieruchomości będącej we władaniu jednostki samorządu terytorialnego z uwagi tylko i wyłącznie na stanowisko i zaniechanie władającego, przez które nieruchomość nie posiada utwardzonej nawierzchni pomimo, że stanowi drogę powszechnego korzystania i która wedle ewidencji gruntów i budynków stanowi

użytej gruntowy „dr-drogi”; 2) czy sposób korzystania z nieruchomości obciążonej utrwalony historycznie jest determinantem dla sposobu ustalenia przebiegu drogi koniecznej z obciążeniem dla nieruchomości wyłącznie służebnej bez przyjęcia proporcji dla nieruchomości władnącej; 3) czy ustanowienie drogi koniecznej może nastąpić bez rozeznania warunków technicznych gruntu obciążonego w zakresie przebiegu gazociągu oraz związanych z tym ograniczeń transportu drogowego, który miałby być dopuszczony nad służebnością przesyłu wobec konkurencyjności obu ograniczonych praw rzeczowych.

Sformułowane przez skarżących wątpliwości nie odpowiadają założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Problematyka dotycząca ustanowienia drogi koniecznej była przedmiotem wyjaśnień Sądu Najwyższego. Wskazano, że droga konieczna powinna być przeprowadzona w taki sposób, by z jednej strony uwzględnić potrzeby nieruchomości pozbawionej dostępu do drogi publicznej, z drugiej strony spowodować jak najmniejsze obciążenie gruntów, przez które droga ma prowadzić. Podkreślono, że „odpowiedniość” dostępu do drogi publicznej jest pojęciem relatywnym i ocennym, dlatego decydujące znaczenie w sprawie o ustanowienie służebności drogi koniecznej mają okoliczności faktyczne konkretnej sprawy, z uwzględnieniem konieczności należytego wyważenia interesów wnioskodawcy i właścicieli nieruchomości, które mają być obciążone służebnością. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 27 maja 2021 r., V CSKP 89/21, z 12 maja 2021 r., IV CSK 16/21; z 7 października 2020 r., V CSK 551/18). Nie zachodzi potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym zakresie. Wyartykułowane przez skarżących kwestie nie mają charakteru abstrakcyjnego i uniwersalnego, lecz są osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i są pytaniem w tej właśnie sprawie. Mają one charakter kazuistyczny i mają służyć uzyskaniu przez nich odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia. Skarżący, powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polemizują z rozstrzygnięciem Sądu drugiej instancji, który podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, zgodnie z którym w celu zagwarantowania nieruchomości w postaci działki nr [...], położonej w miejscowości W. (gmina [...])

przy ul. [...], odpowiedniego dostępu do drogi publicznej niezbędnym okazało się ustanowienie na rzecz każdorazowego właściciela tej nieruchomości służebności drogi koniecznej, szczegółowo rozważając okoliczności sprawy i podnoszone przez skarżących kwestie dotyczące m.in. możliwości wnioskodawcy przejazdu do swojej nieruchomości przez drogi leśne, w przeważającej mierze nieutwardzone, niepewne, których przejrzystość zależna jest od warunków atmosferycznych. W istocie skarżący kwestionują ustalenia faktyczne i ocenę dowodów, poczynione przez Sąd Okręgowy, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Nie ma zatem argumentów wskazujących na konieczność wypracowania reguł dotychczas nieomówionych w orzecznictwie i doktrynie.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.

[as]